

RAPORT ANUAL DE PROGRES

**PRIVIND IMPLEMENTAREA PROIECTULUI
„CONSOLIDAREA CONTROLULUI TUBERCULOZEI
ÎN REPUBLICA MOLDOVA”, ANUL 2018**

INFORMAȚII GENERALE DESPRE GRANT

Titlul Programului	Consolidarea controlului tuberculozei în Republica Moldova, 2018-2020
Donator:	Fondul Global pentru Combatere SIDA, Tuberculozei și Malariei
Numărul grantului	MDA-T-PAS
Recipientul Principal:	Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)
Data semnării acordului:	Mai 2015
Finanțarea aprobată:	3,960,620.00 Euro
Perioada de raportare:	01 ianuarie 2018– 31 decembrie 2018

ACRONIME ȘI ABREVIERI

AFI	Asociația Obștească „AFI”
AMP	Asistența Medicală Primară
APL	Autoritate Publică Locală
BOM	Biserica Ortodoxă a Moldovei
CCSTB	Centru Comunitar pentru suportul pacienților cu tuberculoză
CNC	Consiliul național de coordonare a programelor naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei
DOT	Tratament Direct Supravegheat
DOTS	Directly Observed Treatment, Short Course (tratament de scurtă durată direct observat)
Fondul Global	Fondul Global pentru Combaterea SIDA, Tuberculozei și Malariei
FSM	Fundația Soros-Moldova
HIV	Virusul Imunodeficienței Umane
IFP	Institutul de Ftiziopneumologie ”Chiril Draganiuc”
M&E	Monitorizare și Evaluare
MDR-TB	Tuberculoză multidrog-rezistentă
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
ONG	Organizație Neguvernamentală
PGM	Program de Granturi Mici
PNCT	Programul Național de Control al Tuberculozei
PTH	Persoanele care trăiesc cu HIV
SIDA	Sindromul Imunodeficienței Umane Achiziționate
SR	Sub-recipient
RP	Recipient principal
TB	Tuberculoză
USMF	Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”
XDR-TB	Tuberculoză cu rezistență extinsă

Cuprins

INFORMAȚII GENERALE DESPRE GRANT	1
ACRONIME ȘI ABREVIERI	2
INTRODUCERE.....	4
DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI	5
SUMARUL REALIZĂRILOR.....	7
ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATE	9
OBIECTIVUL 1. ASIGURAREA ACCESULUI UNIVERSAL LA DIAGNOSTIC CALITATIV ȘI RAPID LA TOATE FORMELE DE TB, INCLUSIV M/XDR-TB	9
<i>Activitatea: Implementarea Xpert MTB / RIF la nivel raional, în penitenciare și centrele SIDA</i>	<i>9</i>
<i>Activitatea: Participarea la evenimente internaționale tematice a personalului implicat în implementarea Xpert-ului în Moldova</i>	<i>9</i>
OBIECTIVUL 3. CONSOLIDAREA ABORDĂRILOR CENTRATE PE PACIENT PENTRU TRATAMENTUL TB MDR / XDR	10
<i>Activitatea: Acordarea suportului motivațional pacienților MDR / XDR pentru aderență la tratament;</i>	<i>10</i>
<i>Activitatea: Suportul Centrelor de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator</i>	<i>11</i>
<i>Activitatea: Vizitele de monitorizare / supervizarea Centrelor</i>	<i>12</i>
<i>Activitatea: Programul de granturi mici pentru ONG</i>	<i>12</i>
<i>Activitatea: Participarea la evenimente internaționale a reprezentanților societății civile</i>	<i>16</i>
<i>Activitatea: Consolidarea activităților de advocacy, comunicare și mobilizare socială/informare și educare în domeniul prevenirii MDR TB</i>	<i>16</i>
OBIECTIVUL 4. ÎMBUNĂTĂȚIREA MANAGEMENTULUI TB ASOCIATE CU INFECȚIA HIV.....	18
<i>Activitatea: Consolidarea capacităților naționale în realizarea unui control eficient al co-infecției TB/HIV.....</i>	<i>18</i>
<i>Activitatea: Asistență tehnică în fortificarea cadrului regulatoriu și/sau procedural pentru îmbunătățirea depistării precoce și tratamentului HIV și TB, și elaborarea instrumentelor de instituționalizare al auditului ordinar în managementul co- infecției TB/HIV.....</i>	<i>18</i>
ANEXĂ: LISTA ONG-URILE CARE AU IMPLEMENTAT PROIECTE ÎN DOMENIUL TB ÎN CADRUL PROGRAMUL DE GRANTURI MICI ÎN 2018.....	19
INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI.....	22
UTILIZAREA FONDURILOR	23

INTRODUCERE

Ca urmare a necesității controlului tuberculozei în Republica Moldova, precum și costului ridicat al intervențiilor complexe în domeniu, Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei a aplicat pentru asistență financiară de la Fondul Global de Combatere a SIDA, Tuberculozei și Malariei în cadrul noului mecanism de finanțare (NMF).

În rezultat, Fondul Global a aprobat finanțarea Aplicației înaintate de CNC în scopul susținerii activităților stipulate în Programul Național de Control al Tuberculozei.

Începând cu Runda a 8-a, în conformitate cu cerința donatorului, este implementat mecanismul dublu de urmărire a finanțării (Dual tracking finance), respectiv resursele financiare ale Fondului Global destinate țării sunt gestionate prin intermediul a doi Recipienți Principali (RP) - guvernamental și neguvernamental.

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS), organizație independentă, neguvernamentală, necomercială și non-profit, a fost selectat în calitate de Recipient Principal neguvernamental de către CNC, în baza unui concurs deschis și transparent.

Astfel, conform acordului de grant nr. MDA-T-PAS, perioada de implementare a grantului este 01 ianuarie 2018-31 decembrie 2020.

În conformitate cu Aplicația țării și acordul de grant, în grantul NMF sunt selectați doi Sub-recipienti pentru implementarea anumitor componente ale programului:

- Fundația Soros-Moldova;
- Asociația Obștească "AFI".

Centrul PAS împreună cu Sub-recipientii implementează activitățile grantului în colaborare cu Consiliul național de coordonare a Programelor Naționale de profilaxie și control al infecției HIV/SIDA, infecțiilor cu transmitere sexuală și control al tuberculozei, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Programul Național de Control al Tuberculozei, instituțiile din subordinea ministerului, autoritățile publice locale, Oficiul OMS din Moldova și organizațiile neguvernamentale active în domeniul TB.

DESCRIEREA GENERALĂ A PROIECTULUI

Moldova este printre cele 30 de țări din lume cu cea mai mare povară a tuberculozei rezistentă la medicamente. În 2015, OMS a estimat că incidența și mortalitatea de TB este de 152, respectiv 12 la 100.000 de populație, având o tendință de descreștere nesemnificativă în comparație cu estimările OMS pentru 2012, care indicau la 160 și, respectiv, 16,3 la 100.000 de populație. Potrivit datelor Programului național de control al tuberculozei (PNCT), în 2016, au fost notificate 3.574 cazuri de tuberculoză (toate formele) sau 88,6 la 100.000 de populație, inclusiv 2.847 de cazuri noi (70,6 la 100.000). Rata mortalității a fost de 9,4 la 100 000 populație (380 pacienți).

Rata formelor MDR-TB s-a menținut la același nivel în ultimii ani. În 2015, ratele înregistrate de tuberculoză MDR, conform datelor naționale de supraveghere de rutină au fost de 25,3% printre cazurile noi și de 65,5% printre retratamente. Rata pentru cazurile cu co-infecție TB/HIV, în baza cazurilor notificate a atins 8,2% în 2016 în comparație cu 5,7% în 2011. Sunt diferențe regionale pentru rata co-infecției TB/HIV, ajungând la 15,7% în regiunea de est a Moldovei și 20,2% în municipiul Bălți.

Regiunea de pe malul stâng al râului Nistru înregistrează rate de notificare mai mare a tuberculozei, cazurilor de MDR -TB și de co-infecție HIV/TB, comparativ cu alte regiuni din Moldova.

Notificarea tuberculozei printre deținuți rămâne relativ constantă în ultimii ani. În 2015, au existat în jur de 10.000 de deținuți și au fost înregistrate 173 de cazuri de tuberculoză, reprezentând 4,8% din totalul cazurilor de tuberculoză notificate în țară.

În ultimii ani, rata de succes a tratamentului a crescut atât pentru cazurile sensibile, cât și pentru cazurile de TB rezistentă la medicamente. În 2014, rata de succes printre cazurile noi cu BK pozitiv a fost de 79,9% față de 62,6% în 2012. Rata de succes a tratamentului printre cazurile de tuberculoză MDR / RR a atins 57% pentru cohorta din 2013, comparativ cu 48% înregistrate pentru cohorta din 2008.

Principala provocare pentru Programul Național TB (PNCT) și principalul obstacol pentru un control eficient a TB în țară este povara înaltă a rezistenței la medicamentele antituberculoase.

În contextul profilului epidemiologic și provocărilor programatice, obiectivul general al programului este de a reduce povara tuberculozei (inclusiv TB MDR/XDR) în Republica Moldova prin asigurarea accesului la diagnostic și tratament de calitate, implementarea abordărilor durabile centrate pe pacient, discutarea necesităților grupurilor cu risc sporit și consolidarea capacității de management a PNCT. Programul acoperă întregul spectru de intervenții în controlul tuberculozei, inclusiv performanța generală a serviciilor de control al tuberculozei și abordări intrersectoriale pentru controlul TB, DR-TB și TB/HIV, cu o atenție deosebită la necesitățile persoanelor vulnerabile și cu risc sporit. Prioritățile programului sunt în concordanță cu politicile și orientările internaționale.

Proiectul este parte integrantă a Programului Național de Control al Tuberculozei și implică actori guvernamentali relevanți și organizații non-guvernamentale. Acest proiect reprezintă o finanțare orientată spre continuarea programului anterior.

Programul susține și fortifică intervențiile care au fost finanțate anterior de Fondul Global. În același timp, activitățile programului sunt planificate ținând cont de contribuția crescândă a Guvernului pentru preluarea principalelor necesități financiare ale programului, inclusiv preluarea treptată a procurării medicamentelor TB de linia a doua, a suportului motivațional al pacienților, creșterea contribuției bugetului public pentru procurarea de cartușe pentru metoda rapidă GeneXpert, servicii

multidisciplinare pentru pacienții cu TB în tratament prin Centre de suport a pacienților cu TB, etc. Intervențiile programului acoperă atât necesitățile sectorului civil, cât și sectorului penitenciar, precum și regiunea Transnistria adresând, prin urmare, problema accesului limitat la serviciile esențiale în controlul TB pentru populația care locuiește în această regiune.

Scopul programului:

Reducerea poverii tuberculozei (inclusiv TB MDR/ XDR-) în Republica Moldova, prin asigurarea accesului comun la diagnostic și tratament de calitate, implementarea abordărilor durabile centrate pe pacient, abordarea necesităților grupurilor cu risc sporit și consolidarea capacității de management a PNCT.

Strategii :

- Asigurarea accesului comun la diagnostic rapid și de calitate a tuturor formelor de TB, inclusiv TB M/XDR.
- Consolidarea abordărilor centrate pe pacient pentru tratamentul TB MDR / XDR.
- Îmbunătățirea managementului tuberculozei asociate cu HIV.

Activități planificate în cadrul proiectului implementat de Centrul PAS:

- Implementarea Xpert MTB / RIF la nivel raional, în penitenciare și centrele SIDA;
- Acordarea suportului motivațional pacienților MDR / XDR pentru aderență la tratament;
- Susținerea Centrelor pentru suportul pacienților cu tuberculoză;
- Susținerea ONG-urilor prin Programul de granturi mici pentru persoanele cu risc sporit și persoanele greu de accesat, afectate de TB;
- Fortificarea activităților de pledoarie, comunicare și mobilizare socială/ informare și educație pentru prevenirea DR-TB;
- Fortificarea capacităților naționale pentru colaborarea TB/HIV;

Grup țintă/beneficiari

- Pacienții TB;
- Pacienții MDR-TB;
- Deținuții;
- PTHIV;
- Lucrătorii medicali implicați în diagnosticare, managementul de caz și tratamentul tuberculozei, inclusiv asistența medicală primară;
- Comunitatea.

SUMARUL REALIZĂRILOR

În anul 2018, cu scop de a reduce povara tuberculozei (inclusiv TB MDR/XDR) în Republica Moldova prin asigurarea accesului comun la diagnostic și tratament de calitate, implementarea modelelor de îngrijire durabile centrate pe pacient, abordarea necesităților grupurilor cu risc sporit și consolidarea capacității de management al PNCT, au fost implementate următoarele activități:

a) *Implementarea metodei rapide pentru testarea rezistenței la Rifampicină a TB, prin metoda Xpert MTB:*

Ca rezultat al extinderii metodei rapide, fortificării capacităților personalului medical și a monitorizării stricte a implementării metodei, procentul de pacienți cu simptome sau semne sugestive pentru TB, cazuri noi și recidive, examinați prin Xpert MTB/ RIF a atins 95% și indicatorul a fost atins la nivel de 103 %.

b) *Suportul multidimensional al pacienților cu TB:*

În cadrul a 39 instituții medico-sanitare publice și-au continuat activitatea Centrele Comunitare pentru suportul pacienților cu tuberculoză (32 pe malul drept și 7 Centre pe malul stâng al Nistrului). Au fost realizate diferite activități pentru a sprijini serviciul de ftiziopneumologie în oferirea serviciilor medicale, de consiliere și asigurare a suportului în obținerea asistenței sociale și juridice, la necesitatea pacienților. Adicional, Centrele au organizat măsuri cu scop de informare și mobilizare a comunității cu privire la prevenirea răspândirii TB, inclusiv în colaborare cu autoritățile publice locale.

c) *Implicarea societății civile prin programul de granturi mici:*

În anul de raportare societatea civilă a fost implicată pe trei direcții majore:

- abordări inovative centrate pe pacient;
- controlul tuberculozei, tuberculozei multidrog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV în grupurile cu risc sporit de îmbolnăvire;
- controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV printre deținuți și foști deținuți.

În 2018, au fost acceptate pentru finanțare în cadrul programului de granturi mici - 10 ONG pentru implementarea activităților de control al TB, pe cele 3 componente anunțate. ONG au acoperit cu activități conexe Programului de Control al TB cca 12 raioane și municipii de pe ambele maluri. Activitățile ONG-urilor sunt orientate spre acoperirea problemelor stringente ale programului de control al TB precum: menținerea în tratament a persoanelor bolnave de TB cu risc sporit de pierdere din supraveghere, persoanele din grupa CDI, boschetari, migranți și deținuți; asigurarea diagnosticării precoce a TB în rândul reprezentanților grupurilor vulnerabile de populație; sporirea rolului pacientului și comunității în controlul tuberculozei.

d) *Advocacy, comunicare și mobilizare socială:*

O componentă importantă a proiectului „Consolidarea controlului tuberculozei în Moldova” reprezintă activitățile de advocacy, comunicare și mobilizare socială (ACSM). Scopul acestor acțiuni este de a sensibiliza populația generală și anumite grupuri vulnerabile cu privire la tuberculoză (TBC), obținerea unei participări mai active a comunității pentru a menține tuberculoza sub control, introducerea noilor abordări și recomandări ale instituțiilor internaționale recunoscute.

Educarea și informarea pacientului, comunității, persoanelor cheie din sistemul de sănătate și din sistemele aferente, cât și mobilizarea societății în reducerea poverii TB, reprezintă o componentă majoră din programul de finanțare, fiind o continuitate a activităților de pleoarie și comunicare, lansate în anii precedenți. În acest sens sunt folosite diverse instrumente de implementare, cum ar fi: dezvoltarea rețelei de educatori de la egal la egal, elaborarea diverselor produse informaționale despre controlul TB în funcție de grupul țintă, etc.

e) Programul motivațional pentru îmbunătățirea aderenței pacienților cu TB la tratament:

Asigurarea unui management eficient al cazurilor de TB prin suportul pacienților și fortificarea capacităților sistemului de sănătate: creșterea aderenței pacienților la tratament este susținută în cadrul programului prin oferirea unui pachet motivațional complex, fiind evaluată necesitatea fiecărui pacient în parte, și oferit un suport echivalent cu 35 lei MDL/zi .

De asemenea este prevăzută asistența pacienților cu TB aflați în tratament, la etapa de transfer din sistemul penitenciar în sistemul civil, prin susținerea lor în perfectarea actelor de identitate, în cazul în care acestea lipsesc, referirea la medicul din teritoriu etc.

e) Capacitarea sistemului de sănătate:

O altă componentă esențială în cadrul programului este fortificarea capacităților sistemului de sănătate și implicarea tuturor partenerilor în controlul TB. Programul prevede cursuri de instruire, ateliere de lucru, participarea la conferințe peste hotare și la nivel local. Toate acestea au ca obiectiv îmbunătățirea cunoștințelor personalului medical din ftiziopneumologie, despre managementul cazului de tuberculoză, în funcție de responsabilitățile personalului în acest algoritm. Parte componentă a programului sunt măsurile direcționate spre a îmbunătăți colaborarea serviciului ftiziopneumologic, serviciului medicinei primare și a partenerilor din societatea civilă. Sunt programate ședințe comune cu scopul de a aborda și soluționa problemele de management al TB, fortificarea colaborării, parteneriatelor. La fel, pentru îmbunătățirea serviciului colaborativ TB-HIV, grantul include asistență tehnică pentru elaborarea cadrului de reglementare pentru managementul TB/HIV și fortificarea capacităților personalului medical din sectorul HIV și TB.

ACTIVITĂȚILE IMPLEMENTATE ȘI REZULTATE

OBIECTIVUL 1. Asigurarea accesului universal la diagnostic calitativ și rapid la toate formele de TB, inclusiv M/XDR-TB

Activitatea: Implementarea Xpert MTB/RIF la nivel raional, în penitenciare și centrele SIDA

Domeniul serviciilor oferite: depistarea și diagnosticul MDR TB

În 2018, RP de comun cu actorii cheie din PNCT a asigurat în continuare funcționalitatea a 57 echipamente GeneXpert, instalate în toate centrele de microscopie și laboratoarele de referință din țara prin: monitorizarea aplicării metodei rapide, evidenței și raportării de bunuri și rezultatele testării, prognozarea procurărilor și asigurarea importului de cartușe și alte articole, anticipat, pentru a evita întreruperile în aprovizionarea cu consumabile, pentru mentenanța echipamentului, inclusiv prin contractarea serviciilor de la agențiile relevante. Suplimentar, RP a contribuit la programarea bugetului pentru asigurarea transferului de responsabilitate în asigurarea cu cartușe al echipamentului GeneXpert de la finanțare de către FG la bugetul public, prin participare la ședințele comune ale IFP/PNCT, cu reprezentanții Centrului pentru achiziții publice în sănătate, reprezentantul Cepheid. Conform datelor raportate, pe parcursul anului 2018 au fost efectuate 37033 teste Xpert, dintre care 2676 au arătat rezultat pozitiv al MTB (1695 nu au arătat rezistență la Rifampicina, 871 au arătat că probele testate erau rezistente la Rifampicină, iar în 110 de cazuri, nu a fost determinat dacă există sau nu rezistență).

Din sursele FG s-a procurat cantitatea totală necesară de cartușe, estimate conform datelor epidemiologice, pentru IMSP de pe ambele maluri al r. Nistru, în pofida faptului că pentru 2018 s-a programat procurarea a 25 % de cartușe din bugetul public de pe malul drept al r. Nistru, conform Planului de Sustenabilitate. Această acoperire a fost determinată de faptul că solicitarea de procurare din banii publici pentru 2018 nu a prevăzut achiziționarea de cartușe Xpert. Deasemenea din sursele FG s-a acoperit calibrarea tuturor 57 echipamente GeneXpert și substituirea modulelor defectate și altor articole pentru funcționarea echipamentului, în pofida faptului că Planul de Sustenabilitate prevedea implicarea treptată a bugetului public. S-a asigurat asistența tehnică pentru specialiștii din centrele de microscopie prin consultanții contractați pentru colectarea, procesarea datelor despre utilizarea de cartușe și rezultatele testelor.

Deasemenea s-a contractat un consultant pentru asistența tehnică a personalului de laborator în gestionarea tehnică a echipamentului. Ambii consultanți au fost selectați în colaborare cu administrația IMSP IFP, din cadrul IMSP, ca măsură de instituționalizare a practicii de asistență a lucrătorilor din centrele de microscopie din teren de către nivelul național al PNCT.

Activitatea: Participarea la evenimente internaționale tematice a personalului implicat în implementarea Xpert-ului în Moldova

Pe parcursul anului 2018, nu s-a solicitat suportul financiar pentru participare la evenimente internaționale aferente implementării metodei de diagnostic prin GeneXpert a specialiștilor din cadrul PNCT.

A fost optimizată alocarea resurselor pentru îmbunătățirea capacităților personalului implicat în aplicarea metodei Xpert prin transferul bugetului din 2018 pentru 2019 pentru a susține participarea a 2 specialiști la instruirea oferită de reprezentantul Cepheid din Franța, producătorul de echipament GeneXpert. Scopul delegării este dezvoltarea capacități la nivel central al PNCT în asigurarea suportului centrelor de microscopie din raioane și laboratoarelor regionale în implementarea metodei rapide și asigurarea funcționalității aparatelor GeneXpert.

OBIECTIVUL 3. Consolidarea abordărilor centrate pe pacient pentru tratamentul TB MDR / XDR

Activitatea: Acordarea suportului motivațional pacienților MDR/XDR pentru aderență la tratament;

Domeniul serviciilor oferite: tratamentul MDR TB

Suportului motivațional oferit în baza grantului Fondului Global a fost modificat din pachete alimentare în transferuri de bani direct pe contul personal al pacientului, excepție fiind pacienții din instituțiile penitenciare, pacienții care sunt asigurați cu tratament direct observat la domiciliu și persoane fără domiciliu care în continuare primesc pachete alimentare. Pachetele alimentare, în calitate de suport au fost menținute pentru persoanele din sistemul penitenciar și persoanele din grupurile de risc (persoane fără domiciliu).

Suportul motivațional susținut de FG este oferit pacienților cu TB care au respectat cerința de minimum 25 de vizite la instituția medicală pentru tratamentul DOT și nu sunt incluși în programul de suport motivațional din sursele CNAM. Conform Planului de Sustenabilitate și cererii de finanțare către FG, s-a prognozat acoperirea pacienților cu MDRTB în proporție de 50 % pe malul drept al r. Nistru și 100 % pentru pacienții cu MDRTB din Transnistria. Pacienții cu XDRTB beneficiari de tratament au fost incluși 100 % pentru suport din sursele FG, pe toată țara.

În perioada de raportare s-a asigurat cu suport motivațional din sursele FG pacienții cu MDTB:

- 230 pacienți cu TB-MDR de pe malul drept al Nistrului au beneficiat de suport motivațional în raport cu 215 programați (107%). Din care 24 sunt beneficiari din sistemul penitenciar. Din grupul beneficiarilor cu XDR-TB de pe malul drept au primit suport 19 pacienți cu XDR-TB;
- 233 pacienți cu TB-MDR de pe malul stâng al Nistrului au beneficiat de suport motivațional în raport cu 175 estimați (133%). Pacienții de pe malul stâng au fost acoperiți 100% din cei eligibili.

Pentru pacienții cu TB sensibilă de pe malul stâng al r. Nistru și din sistemul penitenciar de pe ambele maluri, în baza deciziilor GTL TB al CNC din 10 mai și 07 iulie 2018, s-a acordat suport motivațional pentru pacienții cu TB sensibilă, care nu au fost prevăzuți inițial în cererea de finanțare. Acest suport a fost realizat prin divizarea sumei lunare totale bugetate pentru un pacient cu MDR-TB în tratament în jumătate, fiind acordat suport în mărime de 50% din sumă inițială atât pentru pacienții cu TB sensibilă din sistemul penitenciar de pe ambele maluri și celor din sectorul civil din regiunea Transnistria și pentru pacienții cu MDRTB de pe malul stâng al r. Nistru.

Corespunzător, lista beneficiarilor a fost extinsă pentru regiunea Transnistria și din departamentul penitenciar. Decizia enunțată, aprobată de GTL, a fost determinată de asigurarea accesului egal la suportul motivațional pentru pacienții în tratament de TB și nepreluarea suportului motivațional pentru pacienții cu TB sensibilă de bugetul public teritorial în regiunea Transnistria și de sistemul penitenciar.

În program au fost incluși toți pacienții eligibili. Precum în grantul anterior, coordonatorul TB regional din Transnistria a acceptat participarea activă a ONG-ului din regiune la colectarea și procesarea datelor pentru procedura de validare a eligibilității pacienților cu TB pentru programul de motivare. Astfel ONG a fost asigurat cu acces la informațiile înregistrate de către cabinetele TB locale din regiune privind înregistrarea și includerea pacienților cu TB sensibilă în lista de beneficiari eligibili.

Activitatea: Suportul Centrelor de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator

Domeniul serviciilor oferite: Implicarea comunității în controlul TB

În 2018, din sursele FG a fost susținută activitatea echipelor Centrelor comunitare de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator din cadrul 39 IMSP, inclusiv 7 Centre în regiunea Transnistria. Conform planului de sustenabilitate, 3 Centre din cele 10 lansate în 2011 au trecut spre acoperirea financiară din sursele bugetului public. Conform datelor, la final de 2018, cele 3 Centre nu au reușit să obțină surse financiare de la CNAM, în pofida activității de advocacy din partea Centrului PAS și echipei PNCT.

Lansarea grantului 2018-2020 a reclamat o serie de întâlniri pentru lansarea activității Centrelor în 39 IMSP, în conformitate cu prevederile ordinului Ministerului Sănătății nr.320 din 28 aprilie 2017 "Cu privire la Centrul de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator (în continuare – Centre)".

Ținând cont că Centrul reprezintă o echipa multidisciplinară, pacientul cu TB și membrii familiei au beneficiat de suport medical, consiliere psihologică, asistență pentru obținerea suportului social de la autoritățile abilitate și suport juridic, la necesitate.

În 2018, ca urmare a implicărilor echipelor multidisciplinare din 39 Centre, s-a reușit:

- evaluarea și asistarea cu diferite servicii -3158 pacienți (91% din pacienții aflați în supravegherea medicilor ftiziopneumologi din raioane);
- au fost reînțorși în tratament 279 pacienți cu TB sensibilă sau mono/polirezistență și 273 pacienți cu TB MDR;
- au fost prevenite 426 cazuri cu risc de pierdere din supraveghere;
- au fost consiliați pacienții cu TB - 1168 pacienți la inițierea tratamentului și 944 pacienți la externarea din spital și la etapa de continuare a tratamentului în condiții de ambulator; în medie, fiecare pacient cu TB la tratament în ambulator, a fost consiliat de psiholog de 2.8 ori, iar membrii familiei fiecărui pacient au fost consiliați de 1,2 ori (4012 consilieri);
- 94% din pacienții aflați în supravegherea Centrului au fost evaluați de către asistentul social;
- pentru 80% din pacienți a fost completat planul individual de suport multidisciplinar;
- 39% din pacienți au necesitat cereri de suport pentru asistență socială/perfectarea actelor și conlucrarea directă cu instituțiile publice de resort sau ghidarea pacientului în abordarea necesităților sale în diferite instituții publice. Dintre

toate cererile depuse au fost soluționate cu aviz pozitiv și acordat ajutor în 57% din cazuri.

- conlucrare cu asistența medicală primară -3253 vizite, cu scop de monitorizare a asigurării principiului DOT la eliberarea medicamentelor anti- TB către beneficiari, vizite la domiciliul pacienților de comun cu AMP, pentru a soluționa diferite situații care măresc riscul de întrerupere a tratamentului și/ sau a înțelege dacă tratamentul este realizat- DOT;

- în cadrul vizitelor în teritorii echipele Centrelor au identificat 5761 persoane contacte cu pacienții cu TB și 4724 persoane contacte au fost consiliate pentru examinare.

- au fost organizate 823 ședințe cu reprezentanții APL, pentru soluționarea diferitor nevoi ale pacienților, sensibilizarea autorităților pentru implicare administrativă și financiară pentru soluționarea problemelor legate de asigurarea tratamentului pacienților cu TB ori investigarea grupurilor de risc;

- au fost desfășurate 667 întruniri cu autoritățile din asistența socială;
- s-au înregistrat 825 cazuri de conlucrare cu alți actori (poliție, protecția copilului, etc) pentru a îmbunătăți comunicare, spori implicarea diverșilor actori din sectorul public în contorul TB din teritorii.

În vederea asigurării funcționalității centrelor, echipele centrelor au beneficiat de bugete pentru acoperirea cheltuielilor operaționale (birotică, combustibil,) și cele legate de remunerarea muncii membrilor din echipă, în limita bugetului alocat de către FG.

Ținând cont că lansarea Centrelor în 2017 a fost în ritm accelerat, din motiv de închidere de grant, în 2018 a fost nevoie de eforturi suplimentare pentru asistența echipelor noi formate și celor formate în 2017, inclusiv. În acest context s-a asigurat instruirea/formarea capacităților prin cursuri de instruire și prin instruire la locul de muncă de către consultantul în teren, contractat de Centrul PAS.

Au fost organizate 4 cursuri de instruire pentru angajații Centrelor la care au participat 90 persoane. S-a organizat cursul "Instruirea asistenților sociali și supporterilor DOT din echipele multidisciplinare ale Centrului de suport al tratamentului pacienților cu TB în condiții de ambulator" în data de 19, 20, 21 și 22 iunie 2018. În paralel s-a organizat cursuri de instruire pentru psihologii din Centre.

Activitatea: Vizitele de monitorizare/supervizarea Centrelor

Activitatea Centrelor este monitorizată de echipa PNCT în cadrul programului de monitorizare și evaluare a instituțiilor implicate în controlul tuberculozei și de un consultant, din cadrul proiectului, care efectuează vizite lunare la fiecare Centru pentru a oferi asistență tehnică centrelor și a recomanda soluții de îmbunătățire a situației. Pentru optimizarea resurselor financiare limitate în cadrul grantului, în special pentru cheltuielile de transport în teren, s-a atribuit consultantului funcții legate de asigurarea acurateței datelor cantitative raportate de centrele de microscopie pentru gestionarea cartușelor și datelor de testare prin Xpert. Astfel s-a reușit comasarea într-o vizită a două scopuri: monitorizarea activității Centrelor și aplicarea metodei Xpert.

Activitatea: Programul de granturi mici pentru ONG

Domeniul serviciilor oferite: populațiile cheie afectate

Grantul în domeniul TB pentru 2018-2020, fiind un grant de continuare a celui precedent, pentru 2018 s-a prevăzut implicarea societății civile pe trei direcții majore:

- abordări inovative centrate pe pacient;
- controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV în grupurile cu risc sporit de îmbolnăvire;
- controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV printre deținuți și foști deținuți.

În 2018, pornind de la sursele disponibile, au fost aprobate pentru finanțare în cadrul programului de granturi mici – 9 ONG pentru implementarea activităților de control al TB, pe cele 3 componente anunțate. Activitățile ONG, conexe Programului de Control al TB, au fost realizate în 12 localități, inclusiv raioane și municipii de pe ambele maluri. Activitățile ONG-urilor sunt orientate spre acoperirea problemelor stringente ale programului de control al TB precum: menținerea în tratament a persoanelor bolnave de TB cu risc sporit de pierdere din supraveghere, persoanele din grupa CDI, boschetarii, migranții și deținuții; asigurarea diagnosticării precoce a TB în rândul reprezentanților grupurilor vulnerabile de populație; sporirea rolului pacientului și comunității în controlul tuberculozei.

Activitatea: Abordări inovative centrate pe pacient

Pentru această activitate au fost aprobate granturi mici din partea a 7 ONG. Obiectivele stabilite au fost:

- să contribuie la creșterea aderenței la tratament prin abordarea centrată pe pacient, obținând o rată de succes de cel puțin 85% dintre beneficiarii proiectului în rândul cazurilor noi de tuberculoză pulmonară confirmate bacteriologic și nu mai mică de 75% dintre cazurile noi de MDR-TB.
 - să contribuie la diagnosticarea precoce a tuturor formelor de tuberculoză, investigând până la sfârșitul anului 2018 cel puțin 70% dintre persoanele incluse în grupul de risc și grupul de vigilență sporită (inclusiv copii) din anumite localități.
- Pentru atingerea primului obiectiv, ONG-urile au întreprins următoarele activități:
- educația pacienților cu TB privind tratamentul TB, prevenirea și controlul infecțiilor, riscurile în cazul întreruperii tratamentului, importanța respectării tratamentului și finalizarea tratamentului, drepturile și obligațiile pacientului;
 - consilierea pacienților cu TB care nu au fost aderenți la tratament mai mult de 5 zile și urmărirea reînțarcerii pacienților în tratament;
 - asigurarea suportului DOT, la cererea reprezentantului sistemului medical, pentru pacienții care nu se pot deplasa sau au alte probleme/obstacole de a vizita zilnic Centrul de Sănătate /OMF pentru tratament;
 - referirea pacienților cu TB la asistență socială, servicii parajuridice în cazul în care au nevoie de sprijin;
 - furnizarea de informații privind prevenirea tuberculozei și controlul infecțiilor pentru persoanele în contact cu pacienții TB;
 - referirea/însoțirea pacienților cu TB la asistența medicală primară pentru examinarea clinică și investigațiile ulterioare, în cazul în care nu au fost examinate anterior.

Ca rezultat, numărul anual al pacienților cu tuberculoză acoperit cu servicii de către ONG-uri a fost de 179 cu TB sensibilă și 117 de cazuri cu MDR-TB. 296 pacienți TB asistați de ONG pentru creșterea aderenței la tratament; 289 persoane informate și consiliate pentru a spori aderența la tratament; 94% pacienți au continuat tratamentul fără întreruperi.

În cadrul obiectivului 2, ONG au realizat activități în 9 raioane, cum ar fi:

- Mobilizarea și determinarea asistenței medicale primare să actualizeze lista de persoane din grupul de risc și grupul cu vigilență sporită, prin organizarea unor serii de întâlniri diverse cu actorii cheie locali la diferite niveluri.
- Screening-ul TB printre persoanele din grupul de vigilență sporită - populația defavorizată și greu accesibilă - care au fost incluse în listele actualizate.
- Referirea persoanelor care prezintă simptome, identificate în timpul screening-ului, către asistența medicală primară pentru examinare clinică și investigații ulterioare.
- Supravegherea contaților cu persoanele nou depistate de tuberculoză și referirea sau însoțirea la asistența medicală primară pentru examinarea clinică la TB.
- Mobilizarea APL și a altor părți cheie interesate în sprijinirea depistării timpurii a TB în rândul persoanelor din grupul de risc și al grupului cu vigilență sporită, prin suportul financiar/tehnic.

În ansamblu, din totalul de 1867 de persoane supuse screening-ului pentru TB din grupul de vigilență sporită în 2018, 422 de persoane au fost referite la investigații privind tuberculoza. ONG-urile care au prestat servicii de screening au vizat persoane din diverse grupuri, inclusiv: 781 persoane cu venituri mici, 88 - fără reședință permanentă, 429 - persoane cu consum abuziv de alcool, 105 - emigranți, 274 șomeri, 115 consumatori de droguri și 75 din alte grupuri. Ca rezultat 21 de persoane au fost diagnosticate cu tuberculoză.

ONG-urile implicate în programul de granturi mici prin următoarele proiecte:

1. Asociația Psihologilor Tighina, (Tighina Psychological Association) - "Motivated communities for involvement in TB control" project (cover Causeni rayon), 19.02.2018.
2. Centrul de Asistență Socială „Casa Speranțelor” (Social Center "House of Hope") - "Strengthening community efforts in TB control" project (cover Soroca rayon), 19.02.2018.
3. AFI Anenii Noi (Health Development Center AFI Anenii Noi) - "Mobilizing communities to fight tuberculosis" project (cover Anenii Noi and Criuleni rayons), 19.02.2018.
4. Programe Medico-Sociale (Medical-Social Programs) - "Support TB control among the population of the municipality Bender" project (cover mun. Bender), 19.02.2018.
5. Centrul Didactic Regional de Informare și Cercetare "ADEPT" (Regional Education Center for Information and Research „ADEPT”) - "Community involvement in TB prevention and treatment" project (cover Taraclia rayon), 01.03.2018.
6. Pas cu Pas (Step by Step) - "Community involvement in TB control" project (cover Cantemir and Cahul rayons), 22.02.2018.
7. Speranta Terrei (Hope of Land) - "Together against tuberculosis" project (cover mun.Balti), 19.02.2018

Activitatea: Controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV în grupurile cu risc sporit de îmbolnăvire

Pe a doua direcție a programului de granturi mici au fost acordate 4 granturi ONG-urilor pentru controlul TB, DR-TB și TB / HIV în grupurile cu risc și vigilență sporită.

Au fost susținute ONG-urile pentru implementarea următoarelor proiecte:

1. "Pentru Prezent și Viitor" (For Present and Future), Chisinau (PPV), "Prevenirea TB în rândul grupurilor de risc în municipiul Chisinau" proiect, 19.02.2018.
2. „Tinerii pentru Dreptul la Viață” (Youth for the right to live), Bălți Branch (BTDV), "Activități de prevenire, depistare precoce și tratament TB în rândul grupurilor de risc în mun. Balti" proiect, 19.02.2018.
3. „Programe Medico-Sociale” (Medico-Social Programs), Bender (PMS), "Suport în diagnosticul TB printre PTHIV, CDI în Transnistria", (acoperirea localităților Bender, Slobozia, Tiraspol), 19.02.2018.
4. "Suport în accesarea serviciilor de diagnostic al TB și servicii de tratament pentru persoanele fără loc de trai din mun. Chisinau" implementat de ONG AFI, Chisinau.

Țintele raportate de primele 3 ONG sunt: 2525 persoane - CDI, PTHIV- informate și supuse screening-ului în 2018.

Numărul persoanelor cu HIV și CDI examinați la TB

	Total
Persoane examinate/ screening la TB	2525
Persoane cu simptome referite pentru examinare clinică la serviciul de medicină primară	545
Persoane investigate la TB	495
Persoane diagnosticate cu TB	35

Numărul persoanelor cu TB din grupul cu HIV și CDI susținute cu sesiuni de consiliere pentru aderența la tratamentul TB

	Total
TB	64
MDR-TB	67
Scheme individuale	1
Total	132

Numărul contactilor și membrilor de familie informați, referiți și examinați la TB prin implicarea ONG

	Total
Contacti cu persoane cu TB informați	210
Referiți și examinați clinic de către serviciile medicale	165
Contacti investigați la TB	81
Contacti diagnosticați cu TB	3

Scopul grantului implementat de ONF AFI e de a reduce mortalitatea și morbiditatea de TB printre persoanele fără loc de trai din municipiul Chisinau, prin implicarea comunitară și prin activități de control și prevenire HIV. În cadrul proiectului au fost atinse următoarele rezultate:

- **testarea la HIV/Syphilis** – 250 persoane fără loc de trai au fost testate pentru HIV în colaborare cu Programul Național HIV, care a oferit teste.

➤ **Diagnosticăți cu HIV/Syphilis pozitiv** – 2 persoane diagnosticate cu sifilis.

Au fost informate despre TB, 65 TB persoane spitalizate în IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie din Chișinău (245 sesiuni de informare / educare) și asistate, din care:

- 33 persoane spitalizate în IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie din Chișinău cu suportul ONG au fost informate de echipa ONG despre TB și managementul tratamentului, în particular la nivel de ambalator .
- 32 persoane, au fost referite de ONG pentru informare/educare de către IMSP Spitalul Municipal de Ftiziopneumologie din Chișinău, fiind înregistrate ca persoane fără loc de trai, la internare.
- 17 persoane au fost reîntoarse de echipa ONG în spital pentru tratament, după ce au părăsit instituția (5 pacienți au plecat din instituție – de 2 ori; 1 pacient- de 3 ori a părăsit instituția de tratament).
- 3 pacienți au fost transportați la Clinica Vorniceni.

Activitatea: Controlul tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV printre deținuți și foști deținuți

În perioada 01 ianuarie – 31 decembrie 2018 în scopul facilitării controlului tuberculozei, tuberculozei drog-rezistente și tuberculozei asociate cu HIV printre deținuți și foști deținuți a fost implementat un proiect de către ONG AFI "Asigurarea aderenței la tratament TB al deținuților din penitenciare și foștilor deținuți".

În perioada de raportare au fost realizate următoarele activități:

- Informarea și educarea pacienților cu TB din sectorul penitenciar: 24 persoane (din 24 eliberați) au fost informate despre drepturile și obligațiunile lor, despre importanța continuării tratamentului, li s-au oferit contactele medicilor la care să se adreseze după eliberare și informație cu privire la suportul material disponibil pentru pacienții TB.
- Menținere în tratament a foștilor deținuți: 23 bolnavi de tuberculoză din cei 24 au fost menținuți în tratament, astfel încât la 31 decembrie 2018, 14 persoane au finalizat, iar 9 persoane continuau tratamentul.
- Suport psihologic a fost acordat la 98 pacienți (în cadrul a 155 sesiuni de consiliere), 25 - cu risc sporit de a întrerupe a tratamentului.

Activitatea: Participarea la evenimente internaționale a reprezentanților societății civile

Pe parcursul anului 2018, doi reprezentanți al ONG, inclusiv din echipa SR, au fost susținuți financiar pentru participare la întrunirea anuală a UNION, organizată în Octombrie 2018 în Olanda.

Activitatea: Consolidarea activităților de advocacy, comunicare și mobilizare socială/informare și educare în domeniul prevenirii MDR TB

Domeniul de servicii oferite: Advocacy, comunicare și mobilizare socială (ACSM)

Componenta advocacy, comunicare și mobilizare socială (ACSM), din grantul „Consolidarea controlului tuberculozei în Moldova” este implementată în mare parte de către Centrul PAS nemijlocit, și pentru o serie de activități sunt implicate diverse organizații non-guvernamentale.

Activitatea: Suportul rețelelor de educatori de la egal la egal

În anul 2018, Centrul PAS, în conformitate cu planul de lucru a organizat 3 cursuri de formare pentru educatori de la egal la egal și au fost instruiți 60 de participanți. Ulterior, au fost organizate 240 de sesiuni de informare cu diferite grupuri de populație (inclusiv grupuri vulnerabile ca deținuții, CDI, PTH) în diferite localități ale Moldovei, cu distribuire de materiale informative produse de Centrul PAS.

Pentru realizarea acestei acțiuni, Centrul PAS atrage voluntari din diferite organizații non-guvernamentale, care lucrează cu grupurile de persoane vulnerabile, populația generală, precum și studenți și rezidenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „ N. Testemițanu” și Colegiul Național de Medicină și Farmacie „Raisa Pacalo” prin Asociația studenților și rezidenților în Medicină din Republica Moldova (ASRM).

- Au fost organizate 6 ateliere de lucru în Chișinău și câteva raioane. În cadrul acestor evenimente, adițional la activitățile de baza au fost distribuite materiale informaționale.

Activitatea: Elaborarea, publicarea și distribuirea materialelor informative cu privire la TB în rândul populației generale

În perioada de raportare, Centrul PAS a elaborat și publicat 25 tipuri de diverse materiale (broșuri, pliante, afișe, postere, calendare). Au fost realizate activitățile de procurare a serviciilor pentru printare a materialelor informaționale și de educare. S-a printat materiale în 51 mii de copii precum: broșuri, prospecte, postere, calendare, note informaționale pentru publicul general. Materialele au fost editate în limba română și rusă.

Aceste materiale au fost distribuite în timpul evenimentelor de informare (prelegeri, discuții, mese rotunde) organizate de PNCT, Centrul PAS, serviciul ftziopneumologic din raioane cu Centrele comunitare de sprijin pentru pacienții cu TB, cât și de organizațiile non-guvernamentale implicate în controlul TB complementar la serviciile oferite persoanelor cu risc de TB și/sau pacienților cu TB, membrilor de familie. Materialele informaționale în limba rusă au fost distribuite pe teritoriul Transnistriei prin instituțiile publice și ONG active în regiune.

Activitatea: Evenimente de advocacy despre TB la nivel local

În perioada ianuarie – decembrie 2018, Centrul PAS a organizat în Chișinău un atelier de advocacy în ajunul Zilei Mondiale de Combatere a Tuberculozei, cu distribuirea materialelor informative produse de Centrul PAS.

Activitatea: Prezentarea programelor de televiziune și de radio despre TB pentru populație

În luna martie 2018, Centrul PAS a finanțat organizarea unei campanii de informare a populației despre TB din Republica Moldova.

În cadrul campaniei informaționale au fost difuzate 5 spoturi video despre prevenirea TB (în limba română și în limba rusă) de către 4 canale TV și 5 spoturi audio (în limba română și în limba rusă) la 4 posturi radio cu acoperire națională. Volumul total al emisiunilor TV a fost de aproape 205 de minute, iar radiodifuziunii -280 min.

O altă campanie a fost organizată în toamna anului 2018, în cadrul căreia au fost difuzate 5 spoturi video despre prevenirea TB și 4 spoturi audio au fost difuzate la 4 canale de televiziune și 5 posturi de radio cu acoperire națională. Informația difuzată a fost în limbile – română și rusă. Volumul total al timpului de difuzare în noiembrie 308 - min la TV și 420 la radio.

OBIECTIVUL 4. Îmbunătățirea managementului TB asociate cu infecția HIV.

Activitatea: Consolidarea capacităților naționale în realizarea unui control eficient al co-infecției TB/HIV

Domeniul de servicii oferite: co-infecția TB/HIV

În toamna 2018 a fost organizat un atelier de lucru cu participarea specialiștilor de la nivel central și raional de pe ambele maluri ale r. Nistrului, din sectoarele de referință, cu genericul "Noile abordări în managementul co- infecție TB/HIV". Evenimentul a fost determinat de Comunicarea Rapida a OMS din 14 august 2018 cu referire la modificările radicale în prescrierea schemelor de tratament pentru pacienții cu forme rezistente de TB. Au participat 32 persoane, din care 6 participanți de pe malul stâng al r Nistrului.

Activitatea: Asistență tehnică în fortificarea cadrului regulatoriu și/sau procedural pentru îmbunătățirea depistării precoce și tratamentului HIV și TB, și elaborarea instrumentelor de instituționalizare al auditului ordinar în managementul co-infecției TB/HIV.

Această activitate a fost transferată pentru 2019, pornind de la prioritățile PNCT în 2018.

Anexă: Lista ONG-urile care au implementat proiecte în domeniul TB în cadrul Programului de Granturi Mici în 2018

#	Denumirea ONG-ului	Denumirea proiectului	Obiectivul proiectului	Perioada de implementare a proiectului	Localitățile acoperite cu servicii în cadrul proiectelor
1	"Programe Medico-Sociale"	"Implicarea în controlul TB printre populația din Bender" Budget - 239,523.00 MDL.	Reducera poverii Tuberculozei in Bender, inclusiv a formelor rezistente de TB, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de preverere, diagnosticare și tratament, orientate spre necesitățile pacientului.	01.01.2018-31.12.2018	or. Bender
2	"Programe Medico-Sociale" (Medico-Social Programs), Bender	"Suport în controlul TB control printre CDI, PTHIV din regiunea Transnistria (Slobozia, Tiraspol, Bender)" Budget - 289,405.00 MDL.	Reducerea mortalității și morbidității de TB printre persoanele din grupurile cu risc.	01.01.2018-31.12.2018	Slobozia, Tiraspol, Bender
3	"AFI Anenii Noi" (AFI Anenii Noi), Anenii Noi	"Mobilizarea comunității pentru lupta cu Tuberculoza" Budget 214,373 MDL.	Reducera poverii Tuberculozei in Anenii Noi (Maximovca, Roscani, Merenii Noi, Floreni, Mereni, Chirca, Todiresti) și localitățile din r-nul Criuleni (Malaiestii Noi, Dubasarii Vechi, Cimiseni, Corjova), inclusiv formelor rezistente de TB, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de preverere, diagnosticare și	01.01.2018-31.12.2018	Raioanele Anenii Noi și Criuleni.

			tratament, orientate spre necesitățile pacientului.		
4	"Act for Involvement" NGO (AFI), Chisinau	Suport in accesarea serviciilor de diagnosticare TB și tratament pentru persoanele fără loc de trai din municipiul Chisinau. Budget - 770,543.00 MDL.	Scopul este de a reduce mortalitatea și morbiditatea de TB și HIV printre persoanele fără loc de trai din Chisinau, prin implicarea comunității în activități de prevenire și control a TB și HIV.	01.01.2018-31.12.2018	Chișinău
5	„Speranța Terrei” Bălți	"Împreună în controlul tuberculozei" Budget - 239,394.00 MDL	Reducerea poverii TB în municipiu Bălți, inclusiv pentru cazurile de tuberculoză rezistentă, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de prever, diagnosticare și tratament, orientate spre necesitățile pacientului.	01.01.2018-31.12.2018	Mun. Bălți
6	„Asociația Psihologilor Tighina”, Caușeni	"Comunități motivate pentru implicarea în controlul TB" Budget - 239,430.00 MDL.	Reducerea poverii TB în rayonul Căușeni, inclusiv pentru cazurile de tuberculoză rezistentă, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de prever, diagnosticare și tratament, orientate spre necesitățile pacientului.	01.01.2018-31.12.2018	Raionul Căușeni.
7	"Centrul de Asistență Socială Casa Speranțelor", Soroca	"Fortificarea eforturilor comunității în controlul TB " Budget- 230,915 MDL	Reducerea poverii TB în raionul Soroca, inclusiv MDRTB, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de prever, diagnosticare și tratament, orientate spre necesitățile pacientului.	01.01.2018-31.12.2018	Raionul Soroca

8	"Tinerii pentru Dreptul la Viață" (Youth for the right to live), Bălți Branch.	„Prevenire, depistare precoce și referire la tratamentul TB printre CDI din mun Balti” Budget - 271,731.00 MDL.	Scopul este de a îmbunătăți rata de depistare a TB printre CDI in mun. Balti.	01.01.2018-31.12.2018	Bălți
9	"Pas cu Pas", Cahul	"Implicarea comunității în controlul TB ” Budget - 239,734 MDL.	Reducerea poverii tuberculozei în raioanele Cantemir și Cahul, inclusiv a MDRTB, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de prevenire, diagnosticare și tratament, orientate spre necesitățile pacientului.	01.01.2018-31.12.2018	Raionul Cahul și raionul Cantemir
10	ONF „ADEPT”, Comrat	"Implicarea comunității în prevenirea și tratamentul TB ” Budget 167,271.46 MDL.	Reducerea poverii tuberculozei în raionul Taraclia, inclusiv a MDRTB, prin asigurarea accesului calitativ la servicii de prevenire, diagnosticare și tratament, orientate spre necesitățile pacientului.	01.03.2018-31.12.2018	Raionul Taraclia
11	"Pentru Prezent și Viitor" (For Present and Future), Chișinău,	"Prevenirea TB printre grupurile cu risc din mun Chișinău” . Budget - 290,182.00 MDL.	Scopul este informarea și educarea CDI despre depistarea precoce a TB.	01.03.2018-31.12.2018	Chișinău
12	"Act for Involvement" NGO (AFI), Chisinau	„ Asigurarea aderenței la tratamentul TB pentru pacienții în tratament în sistemul penitenciar și după eliberare,, Budget - 379,467.00 MDL,	Reducere mortalității și morbidității de TB printre persoanele din sistemul penitenciar din Moldova, prin sporirea aderenței la tratament.	01.01.2018 - 31.12.2018.	Sistemul penitenciar din Moldova

INDICATORII DE PERFORMANȚĂ AI PROGRAMULUI

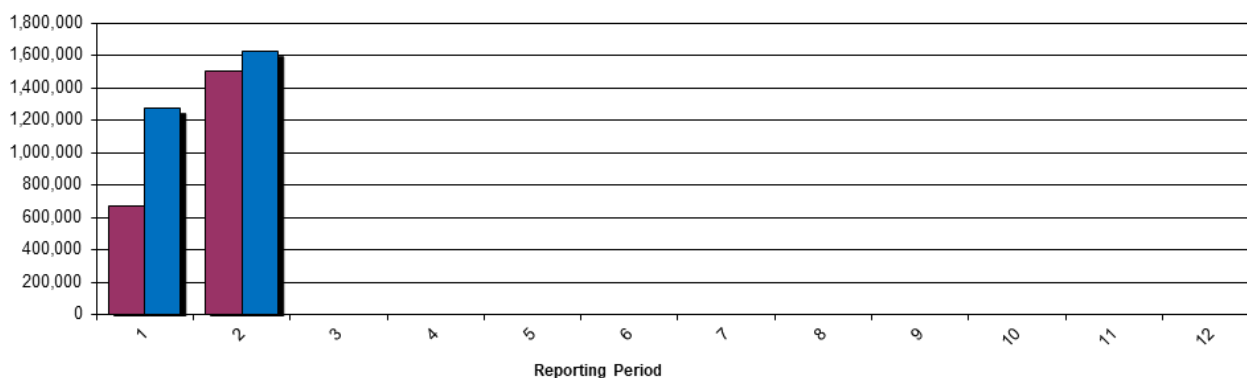
Performanța programului pentru perioada de raportare, în baza celor 3 indicatori de bază raportați în această perioadă este – 90%. Din totalul de 3 indicatori, pentru raportare către Fondul Global, în perioada indicată s-a atins: în interval de 90-100% - 2 indicatori și un indicator a fost atins în proporție de 76%.

Indicatori	Țintă	Rezultat	0% - 59%	60% - 89%	> 90%	
Numărul de cazuri de TB (RR-TB și/sau MDR-TB), notificate	1069	811		76%		Date finale pentru 2018 - 811 pacienții cu TB rezistența la medicamente (RR-TB și MDR-TB), au fost notificați.
Procentul cazurilor cu RR-TB și/sau MDR-TB care au întrerupt tratamentul DOTS-Plus către luna a 6 de la demararea acestuia	8.7%	9.55%		91%		Indicatorul arată că țara a atins utilizarea universală a Xpert ca metodă de îngrijire, deoarece 95.6% din toate cazurile noi înregistrate în anul 2018 au fost testate prin metoda Xpert la momentul diagnosticării. Indicatorul a fost depășit din cauza extinderii utilizării metodei rapide în întreaga țară, a îmbunătățirii cunoștințelor și a capacităților personalului din domeniul sănătății în abordarea rapidă de implementare, precum și a monitorizării atente a implementării metodei.
Procentul pacienților cu TB, cazuri noi și recidivă, care au fost testați folosind teste rapide recomandate de OMS în momentul diagnosticării]	93%	96%		103%		Indicatorul arată că țara a atins utilizarea universală a Xpert ca metodă de îngrijire, deoarece 95.6% din toate cazurile noi înregistrate în anul 2018 au fost testate prin metoda Xpert la momentul diagnosticării. Indicatorul a fost depășit din cauza extinderii utilizării metodei rapide în întreaga țară, a îmbunătățirii cunoștințelor și a capacităților personalului din domeniul sănătății în abordarea rapidă de implementare, precum și a monitorizării atente a implementării metodei.

UTILIZAREA FONDURILOR

În 2018, debursările au fost în mărime de 1,620,797.00 EUR, inclusiv 116,484.00 EUR cu statut de fond de rezervă pentru acoperirea activităților din ianuarie 2019. Absorbția sumelor financiare este de 99,8%. Cheltuielile sunt 1,503,411.87 EUR. Bugetul a fost utilizat conform planului. În același timp datorită diferenței cursului de schimb real al băncii aplicat pentru fiecare plată, care a fost mai mic față de rata MDL lei /EU stabilită de FG în aplicația de grant (21.767181), deficitul format este în mărime de 132,146,03 EUR.

F1: Bugetul și debursările de către Fondul Global

■ Cumulative budget [Buget cumulativ]

■ Cumulative disbursements [Debursări cumulative]